

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 Şubat 2019

Sayı : 30824082/610- 32038
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (1 Adet- 3 Sayfa)
- Cevap yazısı (39 Adet, 91 Sayfa)

**HATAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN SUZAN ŞAHİN'İN
TBMM 7/1916 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORU VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Resmi Gazetenin 29 Temmuz 2017 tarihli sayısında yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne 31.12.2018 tarihine kadar geçerli olmak üzere, canlı büyükbaş, canlı koyun ve keçi ve canlı büyükbaş hayvan eti için ithalat yetkisi verilmiştir. Ülkemizin et ihtiyacının karşılanabilmesi için Güney Amerika ülkelerinden hükümetinizin yetkili kıldığı Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından içerisinde Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğü bulunan ve ilgili yönetmelikler gereği sadece mendireğe sahip korunaklı büyük limanlar kullanılmak üzere canlı hayvan ithalatı yapılmaktadır. Liman seçimi korunaklı olmasının yanı sıra ithalatın yapılacağı bölge göz önünde bulundurularak Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü ve yetkili yükleniciler tarafından belirlenmektedir. İskenderun'daki Limak Port Limanı da 'angus' cinsi sığırların ülkeye giriş yaptığı limanlar arasında yer almıştır. İskenderun Limak Port Limanı bölgesinden yayılan ve tüm İskenderun'u kapsayan katlanılmaz kötü koku ve son zamanlarda Hatay genelinde türeyen canlı hayvan ve insan sağlığını olumsuz etkileyen 'Afrika sineği' halkta büyük şikayetlere neden olmuştur. Ayrıca, koku nedeniyle İskenderun turizm konusunda da zarara uğramış, yerli turist gelmez olmuş, bölge halkı evlerinde oturamaz, lokantalarda yemek yenilemez hale gelmiş, yapılan tüm başvuru ve şikayetler sonuçsuz kalmış, İskenderun halkı mağdur duruma düşmüştür. Canlı hayvan gemilerinden kaynaklanan kötü koku bölgedeki mahalli idari amirlikler ve STKT' ların da gündemine gelmiş, yapılan toplantılarda ortaya çıkmıştır ki koku, gemilerde biriken hayvan dışkısı ve ölü hayvan (leş) yoğunluğundan kaynaklı olduğu anlaşılmış bu şekilde de basına yansımıştır. Normal şartlarda gemiler limanlara yaklaşmadan önce uluslararası sularda boşaltılan bu atık, gemilerin -yakıt maliyetini düşürmek adına- rotalarını kıyı sulardan belirlemesi ve ülke sularındaki sıkı sahil güvenlik denetimlerinden dolayı atığı boşaltamamaları sonucu, İskenderun Limak Port Limanı'na giriş yapmadan en az 5 günlük atığın gemilerle limana yataştırılması anlamına gelmektedir. Bu da hem koku nedeniyle ilçeyi yaşanmaz bir hale sokup halkı isyan noktasına getirmekte hem de insan ve canlı hayvan sağlığı ciddi tehlikeye girmekte bakteriyel hastalıklar baş göstermektedir.

- 1) Canlı hayvan girişinin yapıldığı İskenderun Limak Port Limanı'nda oluşan kokunun önlenmesi için ne gibi denetimler ve çalışmalar yapılmaktadır?
- 2) Canlı hayvan taşıyan gemilerin ilaçlama yapma ve dışkı/ölü hayvan atığı temizlik prosedürü nedir? Denetimi hangi kurumlar tarafından yapılmaktadır? Bu denetim uygulamaları nelerdir?
- 3) Denetimler sonucu kural ihlali görülen gemiler olmuş mudur? Olmuş ise kaç gemiye cezai yaptırım uygulanmıştır? Bu yaptırımlar nelerdir?
- 4) Canlı hayvan taşıyan gemiler hayvan dışkısı ve ölü hayvanlardan oluşan atıklarını nereye dökmektedir? Bakanlığınızın kokuya neden olan ve toplum sağlığını olumsuz etkileyen bu atıklar konusundaki tasarrufu nedir?
- 5) İskenderun Limak Port Limanı'na Latin Amerika ülkelerinden gelen angus cinsi sığırlarla berber gelen 'Afrika sineği' ve diğer parazitler için ilaçlama/dezenfektasyon uygulamaları var mıdır? Varsa uygulama ve denetim mekanizması nasıl çalışmaktadır? Son zamanlarda Hatay ilinde görülen ani hayvan ölümleri ve deli dana hastalığının sebebi bu gemilerden gelen Afrika sineği ve/veya diğer bakteriler midir?
- 6) Çevreye yayılan koku kaynağının tespiti amacı ile yerinde gerekli incelemeler yapılmış mıdır? Yapılmış ise kokunun kaynağı ne olarak belirlenmiştir?
- 7) Limanda sunulan hizmetler ve bahsi geçen gemilerin denetimi hangi kurallar ve standartlar gözetilerek yapılmaktadır? Bakanlığınız kuramlarının rutin denetleme yöntemleri nelerdir?

- 8) Çevre, insan ve toplum sağlığını tehdit eden boyutta oluşan koku sorunu ile ilgili her hangi bir çalışma var mıdır? Var ise hangi kurumlar ne gibi faaliyetler yürütmektedir?
- 9) İskenderun Limak Port Limanı'na canlı angus gelişinin başladığı tarihten itibaren bölge ve çevre hastanelere başvuran hastalar ve denetimlerde 'deli danası' hastalığı vakası görülmüş müdür?

CEVAP:

1- Bakanlığımızın Hatay Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne ulaşan yazılı ve sözlü şikâyetler üzerine, teknik personellerimiz tarafından; söz konusu limanda gerekli denetim ve incelemeler yapılarak, yapılan tespitlerde; kokunun canlı hayvan taşımacılığı yapan gemiden kaynaklandığı, canlı hayvan tahliyesinin hızlı yapılabilmesi için 3 aracın birden yanaşabileceği çok kanallı özel hayvan platformunun kurulduğu, canlı hayvan tahliye platformunda oluşabilecek herhangi bir aksaklık durumunda tahliyenin durmaması için Liman işletmesince yedek tahliye platformu temin edildiği, canlı hayvanların yükleneceği araçlar için dezenfekte tesisinin kurulu olduğu, yükleme öncesi tüm araçların veteriner hekim kontrolünde dezenfekte edildiği, tahliyenin hızlı bir şekilde gerçekleşmesi için her türlü önlemin alındığı, araçların kısa sürede yüklendiği ve bekletilmediği tespit edilmiş olup, kokunun kaynağı olan geminin, seri bir şekilde 24 saat esasına dayanarak tahliyelerinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

Ayrıca, Limanı işleten, Limakport Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. tarafından;

- Kantar sisteminin iyileştirildiği, yükleme yapılan araçlarda bekleme yaşanmaması için tartı işleminin süratle yapılmasının sağlandığı,
- Liman içerisinde mevcut olan Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğünün aktif olarak liman içerisinde görev yaptığı, Liman İşletmesi olarak işlemlerin hızlandırılması yönünde her türlü desteğin verildiği,
- Gemi tahliyesinin biter bitmez limandan uzaklaştırıldığı,
- Liman sahasının, Liman işletmesince sinek ve haşerelere karşı düzenli olarak ilaçlandığı, canlı hayvan gemisi geldiğinde her seferinde tüm operasyon sahasının ilaçlandığı,

18.07.2018 tarihinde İl Müdürlüğümüze bildirilmiştir,

Diğer taraftan; Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmede; "Yurtdışında canlı hayvan getiren tüm gemilerin, yüklerini boşaltmasını müteakip, Uluslararası Çalışan Taşıtlarda ve Giriş Noktalarında Uygulanacak İlaçlama İşlemlerine Dair Yönerge doğrultusunda, Sağlık Bakanlığı Türkiye Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü'nce yetkilendirilmiş firmalar tarafından ve Türkiye Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü'nün Merkezlerinin kontrolü altında ilaçlanmasının sağlandığı; ayrıca yurtdışından hayvan getiren gemi kaynaklı kirlilik veya sinek, böcek, vb. haşere tespiti durumunda, limandaki işletmecisi kuruluşun Liman sahasını da ilaçlatmasının sağlandığı", beyan edilmiştir.

2- Konu, İskenderun Liman Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı (Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü) görevleri kapsamında bulunmaktadır.

3- Konu, İskenderun Liman Başkanlığı'nın sorumluluk alanına girmektedir.

4- Limanda hayvansal atıklar gemi dışına çıkarılmamaktadır. Açık denizde bertaraf edildiği Liman başkanlığı tarafından beyan edilmiştir. Denizden kaynaklanan her türlü kirliliğin tespiti ve önlenmesi ile ilgili Liman başkanlıklarına ve Sahil Güvenliğe yetki devri yapılmıştır. Kara kaynaklı kirliliklerde ise İl Müdürlüğümüzce 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı yönetmelikler çerçevesinde, gerekli denetimler hassasiyetle yapılmaktadır.

Ayrıca, Uluslararası düzeyde ki düzenlemeler; Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin önlenmesi Sözleşmesi (MARPOL 73/78) çerçevesinde hazırlanmış olup, 2004 yılında yürürlüğe girmiş olan; "Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında yürütülmektedir. Söz konusu limana ait atık yönetim planı incelenmiş, ilgili limana gelecek hayvan leşleri ve hayvan atıklarının İskenderun Belediyesi tarafından alınacağı atık yönetim planı ile tarafımıza bildirilmiştir.

5- Konu, Sağlık Bakanlığının (Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü) görev kapsamında kalmaktadır.

6- İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilen denetim ve incelemede; kokunun, canlı hayvan taşımacılığı yapan ve barındıran gemi ile hayvanların taşınması işlemlerinden kaynaklandığının görülmüşüne üzerine; "Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik" kapsamında koku ölçümü için, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkeziyle görüşülmesi neticesinde, Enstitüde hava kirliliği ve kontrolü laboratuvarında EN 13725 metoduna göre koku ölçümlerinin yapıldığı, Metodun içeriğinde belirtildiği üzere koku ölçümlerinin kaynağında yapılabildiği, koku kirliliği parametresinde 2 adet kaynak tanımlandığı bunlardan birinin noktasal koku kaynakları (fabrika bacaları gibi),diğerinin ise Alansal koku kaynakları (biyofiltre yüzeyleri, arıtma tesisi üniteleri, çöp deponi sahaları-çöp yüzeyleri gibi) olduğu ve bahse konu olan gemiden kaynaklanan kokunun yukarıdaki kaynaklar tanımına girmediği için koku numunesi alınmasının mümkün olmadığı bilgisi alınmıştır.

Hayvan barındıran yerin Gemi olması ve limanda bekletilmeden hayvanların sevkiyatının yapılması nedeniyle, KOEK Yönetmeliğinin 7. maddesi kapsamında bir faaliyetin gerçekleşmediği, Madde 7/b de bahsedilen önlemlerin ise Gemide alınmasının gerektiği kanaatine varılmıştır.

7-Sunulan hizmetler ve gemilerin denetim işlemleri Liman Başkanlığının görev ve sorumluluğunda olup, Bakanlığımızca 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna bağlı yönetmelikler çerçevesinde konu ile ilgili olarak alınan şikayetlere istinaden ani denetimler gerçekleştirilmiştir.

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında, Ülkemizin deniz yetki alanlarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarının denize verilmesinin önlenmesi ve deniz ortamının korunması amacıyla gerekli denetimler yapılmaktadır.

Limanlarda gemilerin ürettiği atıkları (Bir geminin normal faaliyetleri sırasında üretilen ve MARPOL 73/78'in EK-I, EK-IV ve EK-V'i kapsamına giren, kanalizasyon dâhil tüm atıklar ve yük artıkları dışındaki tüm artıkları ve MARPOL 73/78'in EK-V'inin uygulanmasına yönelik düzenlemelerde tanımlanan yük ile ilgili atıkları) alabilecek Atık Kabul Tesisleri mevcut olup, atığın türüne göre depolama yapılarak, Valilikçe kurulan Komisyon nezaretinde bertaraf tesisine gönderilmektedir.

8- Mevzuatlarımız çerçevesinde, ilgili liman işletmesine yapılan denetimlerde; gerekli önlemleri en üst düzeyde alması için yapılan sözlü uyarıların yanı sıra ayrıca, firmaya yazılı tebligat yapılmış ve yerinde denetimlere devam edilmiştir.

9- Sözü edilen hususlarda; Sağlık Bakanlığından bilgi alınması gerekmektedir.

